

Välkommen till Visingsö!

Visingsö skapades när Jätten Vist, enligt legenden, slängde ut en grästuva i sjön Vättern för sin gumma att kliva på. Tuvan sjuder än idag, som för tusen år sedan, av liv!

Visingsö är Vätterns största ö med en längd av 14 km och en största bredd på 3 km. Minsta bredd är 600 m. Högsta punkten är 33 meter över Vättern. Ungefär 70 % av marken är åker. På ön finns 360 ha ekskog och 152 ha barrskog. Avståndet till Gränna är 6 km, till Jönköping är det 30 km och till Västergötland 7 km.

De många gravfälten vittnar om att ön varit bebodd sedan lång tid tillbaka. Under 1100- och 1200-talet var Visingsö kungamaktens ö. På den södra udden uppfördes då Sveriges första kungaborg Näs. Magnus Ladulås är en av de många kungar som residerat här.

Under 1600-talet var ön centrum

för landets största och mäktigaste grevskap, Visingsborg. Här uppförde grevarna Brahe ett ståtligt slott med därtill hörande slottskyrka – Brahekyrkan – med sin säregna och vackra utsmyckning.

Visingsö ingår i det geografiska området Östra Vätterbranterna som utsågs till biosfärområde 2012. Ett biosfärområde är ett modellområde för hållbar utveckling och är lokala lösningar på globala utmaningar. Ordet biosfär betyder allt levande på jorden och den miljö vi lever i. Det handlar om samspelet mellan människa och miljö. Unesco, FN-organet för kultur, vetenskap och utbildning, väljer ut områden i världen som uppvisar goda initiativ på hållbar utveckling och lokal samverkan är grunden.

Idag kan du njuta av historiska lämningar, vacker natur, konst och mycket mer på vackra Visingsö!

Ta del av allt som är på gång samt erbjudanden i appen "Grevskapet".

Allemansrätten

Sedan 1994 är Allemansrätten inskriven i Sveriges grundlag. **Inte störa – inte förstöra** är de begrepp som lättast sammanfattar innebörden av Allemansrätten.

Enligt Allemansrätten får man gå och cykla nästan överallt, tälta en natt, plocka blommor, bär och svamp. Elda bara där det finns en grillplats.

Allemansrätten är en stor frihet, men den får dock inte bli till en ofrihet för andra – alla måste visa gott omdöme, ta sitt ansvar för djur, natur och visa hänsyn mot markägare samt människor som vistas i hela naturen.

Mer om Allemansrätten finns på naturvardsverket.se

Bra att veta

- Vill du veta mer om företag och aktiviteter besök respektive hemsida
- Visingsö är öppet året runt! Men på sommaren lever ön upp som mest
- I dagsläget finns ingen uttagsautomat för kontanter på Visingsö
- Ca 750 personer är åretruntboende på Visingsö. På sommaren är det många fler...
- Det finns en mataffär, öppen 7-22 alla dagar
- Friluftsbad – inga offentliga men det går bra att bada på flera platser. Tempererat bad finns i Kumlaby
- Trafikverkets brunvita skyltning hänvisar till särskilt sevärda och intressanta platser
- På Visingsö är det samma trafikregler som på fastlandet

Turistinformation

Vill du ha personlig hjälp när du är på plats? Besök någon av Visingsös tre InfoPoints:

- Hamnkiosken
- Persgården (70)
- Wisingsö Hotel & Konferens (54)

Här kan du få tips och information om vad du kan se och göra.

→ www.jkpg.com/visingso
info@destinationjonkoping.se
Tfn 0771-21 13 00

Mer information

Här finns evenemangen – och annat som är bra att känna till om Visingsö:

Visingsö Näringslivsförening
→ visingso.net

Berättelser om historiska sevärdheter
→ visingsohembygdstorening.com

Information om Jönköpings kommun
→ jonkoping.se

Länsstyrelsen i Jönköpings län
→ lansstyrelsen.se/jonkoping

Lämna bilen i Gränna

På Visingsö finns det promenadvägar, cykeluthyrning, remmalag och buss!

Buss

Öasvängen, busslinje 126

Lokal busslinje på Visingsö. Länstrafikens busskort gäller, eller kontant betalning.

Tfn 0771-444 333

Mer info om rutter och tider på www.jlt.se

Visingsöleden

Jönköpings kommun är huvudman för färjetrafiken Gränna-Visingsö. Trafikverkets färjerederi ombesörjer trafiken, på uppdrag av kommunen. Sommardag trafikeras färjorna Braheborg och Ebba Brahe Visingsöleden som är 6 200 meter lång och överfartstiden är cirka 25 minuter.

Persontrafik/biljett

Personbiljett köps på hamnkontoret i Gränna. När kontoret är stängt köps biljett på färjan. Samtliga biljetter gäller tur och retur. Biljettvisering sker endast vid avresa från Gränna.

Kontantlöst ombord

Ombord på färjan gäller betalning med betalkort. Hamnkontoret i Gränna tar emot både kontant betalning och betalkort.

Platsbokning och betalning av bilar

Platsbokning för bil görs på tfn 036-10 37 70, uppge registreringsnumret på fordonet. Plats-bokad bil ska vara vid färjan minst 5 minuter före avgång, annars kan platsen gå förlorad. Om du inte kommer att använda din bokade plats var vänlig avboka. Under högsäsong juni-augusti sker betalning i bilkön, övrig tid på färjan eller på Hamnkontoret Gränna.

Avgångar från

Gränna	Visingsö
05.30 ¹⁾	05.00 ¹⁾
06.30 ¹⁾	06.00 ¹⁾
06.55 ²⁾	06.25 ²⁾
07.55	07.25
09.30	08.30
10.00*	09.30*
10.30	10.00
11.00*	10.30*
12.00	11.00
12.30*	12.00*
13.00	12.30
13.30*	13.00*
14.10	13.30
14.40*	14.10*
15.15	14.40
15.45*	15.15*
16.15	15.45
16.45*	16.15*
17.20	16.45
17.50*	17.20*
18.20	17.50
19.20	18.50
20.20	19.50
21.40	21.10
23.10	22.40
01.15 ³⁾	00.45 ³⁾

¹⁾ Mån-fre (helgfri)

²⁾ Mån-lör (helgfri)

³⁾ Natt mellan fre-lör, natt mellan lör-sön

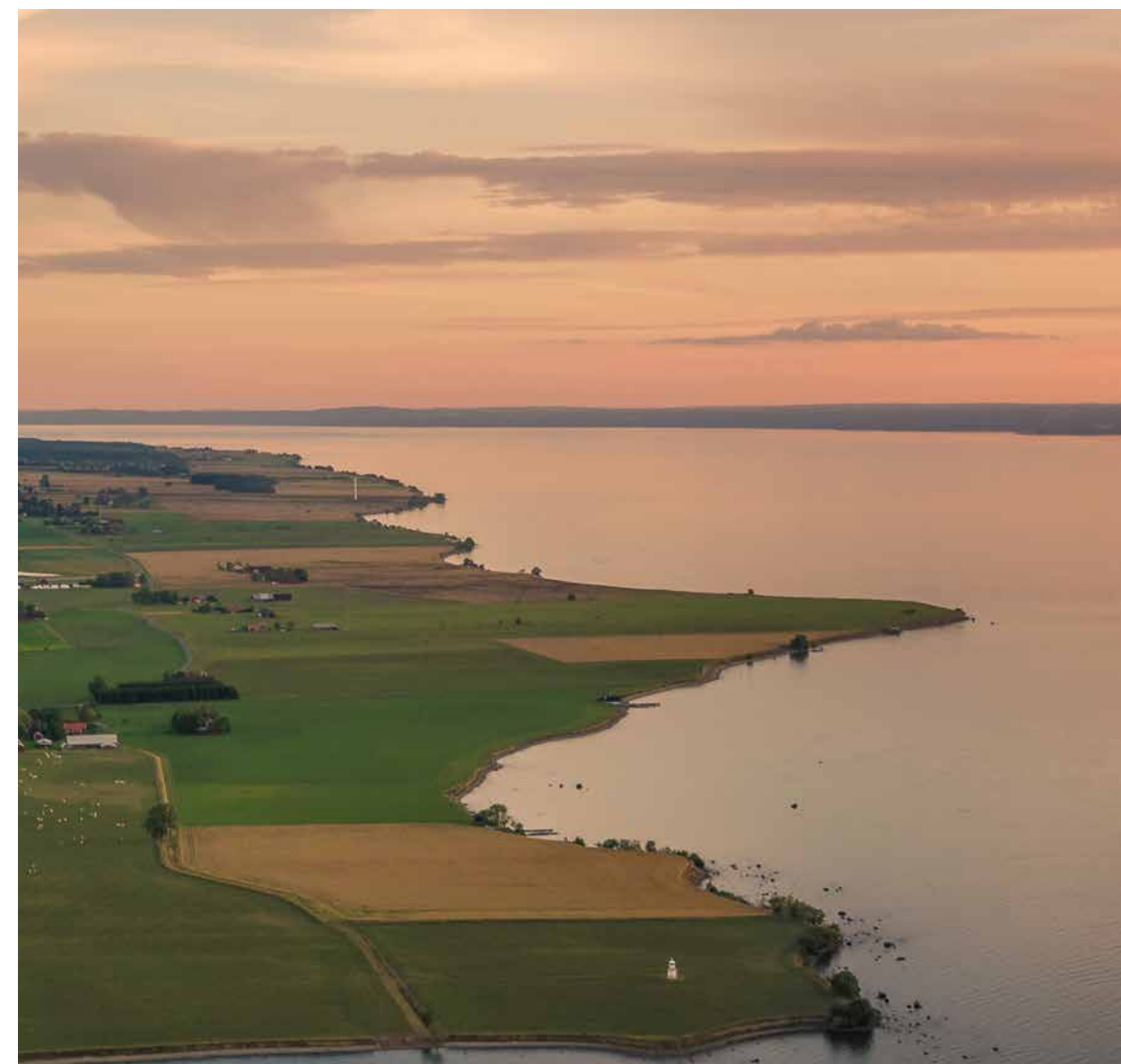
* 4/5-31/5 fre-sön, även Kristi himmelsfärdsdag 10/5 tor

* 1/6-26/8 dagligen

* 27/8-23/9 fre-sön

VISINGSÖ

KULTUR | NATUR | AKTIVITETER | ÄTA, BO & HANDLA

JÖNKÖPINGS KOMMUN, APRIL 2018. FOTO: APPELIN OCH SMÅLANDSBILDER.SE. TRYCK: TMG TABERGS.

Kultur

1 **Tempelgården** är en gård med skulpturer och konst av Visingsökonstnären Olle Krantz. Templet uppfördes 1913 av teosofen Katherine Tingley. Numera finns även Keramik av Cleo.
→ *tempelgården.se*

2 **Kvarnbyggnad** från 1930-talet, byggdes på samma plats som det tidigare fanns en väderkvarn.

3 Här i Avlösa finns resterna av ett **domar-ringsgravfält** från tiden runt Kristi födelse eller äldre järnåldern. Kvar finns två av tre domarringar vid sjökanten.

4 **Kumlabyr kyrka** är en medeltida kyrka med vackra 1400-tals målningar och torn att klättra upp i och beundra utsikten ifrån.

5 År 1783 blev **byrrgan Parola Malm** landsättningsställe för den första reguljära båtförbindelsen som upprättades mellan fastlandet och ön.

6 **Hembygdsgården**, loftbod, kokhus och spruthus. Här finns bl.a. ett Tingley-rum och ett gammalt klassrum. Öppet på helger, kafteservering.
→ *visingsohembygdsgforening.com*

7 **Visingsö museum/Tingshuset** från 1663 visar glimtar ur Visingsös historia Visingsö bibliotek, byggt av ek från Visingsö och ritat av Carl Nyrén.
→ *braheskolan.se*

8 På norra, mellersta och södra **gravfält**en finns ca 800 synliga gravar. Ursprungligen var de betydligt fler. Till övervägande del är de från järnåldern (500 fKr – 1050 eKr).

9 **Visingsö Missionskyrka** har bevarade kulturhistoriska värden med stark 1910-talskaraktär.
→ *missionskyrkangramnabygden.se*

10 **Bygdgården** är en stor samlingslokal för fest, filmvisning, utställningar, kurser etc. Anslutning till fiber, kök rustat för 120 personer.
→ *visingsobygdgard.se*

11 En stor **gravhög** ligger i närheten av Laurentii kapell.

12 **S:t Laurentii kapell** är helgat åt helgonet S:t Laurentius som led martyrdöden och som det ändä refereras till som humorns beskyddare.

13 **Nostalгимuseet med BP-mack** från 1962. Här finns 120 m² utställning med 50-tals boendemiljö, motor, radio och mycket annat.
→ *visingso.nu*

14 **Rysskyrkogården**. Under åren 1715-1718 förvarades ca tvåtusen krigsfångar på Visingsö. Flertalet av dem var ryssar och en del av dem begravdes här.

15 De två korsvirkeshusen, **Kungsladorna**, byggdes till Visingsborgs Kungsgård runt 1730 som stall och lada.

16 **Brahekyrkan** är Visingsös församlingskyrka. Kyrkan uppfördes på 1600-talet av grevarna Brahe som slottskyrka till Visingsborg. Öppen vägkyrka under sommaren.
→ *svenskakyrkan.se/grammavisingso*

På 1600-talet var **Visingsborgs slott** en ståtlig medelpunkt i det Braheska grevskapet. Det förstördes vid en brand 1718.

18 **Atelej Lovisa Strandgården**. Butik och galleri med målningar, tryck, konstkort, textilier, bricker m.m. Böcker om Visingsborgs grevskap och grevarna Brahe. Guidade turer med tema Visingsborgs slott och trädgårdar kan ordnas.
→ *info@visingsborg.nu*
→ *atej@lovisa.se*

19 El-kabel drogs första gången till Visingsö 1930 genom Madame Tingleys försorg. Den lilla byggnaden var **elstation**.

20 **Hällikistan** är en grav från stenåldern. 1874 undersöktes den, en flintdolik och några obrända ben påträffades. Loastenen är enligt sägen en ofternål.

21 **Karl XV:s väg**. Samtidigt är vägen anlagd under hans tid, vid 1800-talets mitt.

22 **Hagahögen** är öns största gravhög, monumentalt placerad. Man tror att det är en hövdingagrav från bronsåldern.

23 **Galleri Persgården**. Konstutställningar.
→ *galleripersgården.se*

24 **Nås Jönsa gård** är den sista gården av sitt slag på Visingsö. Troligen byggdes delar av den omkring 1750. Privatägd.

Natur

27 **Sandudden**, härligt sandstrand.

28 **Erstad Kärr**, naturreservat, på hösten en viktig rastplats för flyttande fåglar, och ett eldorado för ornitologer.
→ *lansstyrelsen.se/jonkoping*

29 **Karpdammarna** från 1600-talet hörde till Visingsborgs slott. Fisken var en del av kosthålet vid Braheätens hov.

30 **Kungseken**, planterad 1839, är ett ståtligt exempel på öns berömda ekskog.

31 **Stora Silvergranen** är mer än 39 meter hög och det behövs tre vuxna för att omfarma den. Silvergran är inplanterad på ön.

32 **Ekskogen**. På 1800-talet beslutade staten att ek skulle planteras för att säkra flottans behov av virke till sina skepp. På Visingsö planterades 300 000 ekar. Statens fastighetsverk → *www.sfv.se*

33 1836-64 producerades silke på ön genom silkeslarven som förädlade **mulbärs-trädens** blad. 1500 träd planterades.

34 **Sverkers-eken** är planterad till minne av Karl Sverkersson som blev mördad på denna plats år 1167.

35 **Näsbo Stallar**. För 600 miljoner år sedan inleddes den geologiska utveckling som bildat det lager av bergarter som Visingsöformationen består av.

36 Sägner säger att Gilbert började gräva en tunnel tvärs igenom ön, **Gilberts grotta**.

Aktiviteter

37 **Golfbana**, 9 hål med linkskaraktär.
→ *visingsgolf.se*

38 **Brahevallen**. Fotbollsplaner, beachvolley, grill, utegym.
→ *visingsois.se*

39 **Kumlabypadet**, tempererat utomhusbad.
→ *jonkoping.se*, sökord Kumlabypadet

40 Startplats för **elljusspår**, 2,2 km. Grillplats.

41 **Paddla kajak**. Här kan du hyra kajak, följa med på tur eller delta i kurs och event mm.
→ *kajakpaaddla.nu*

På den här platsen äger **Visingsös Tornerspel** rum varje år i augusti.
→ *visingsotornerspel.se*

43 **Start för promenadslingor**. Centralslingan 3,8 km röd. Sydslingan 6,4 km gul. Nordslingan 7,2 km grön.

44 **Visingsö Cykeluthyrning**. Hyr din cykel hos oss. Hejala cyklar och tillbehör.
Tfn 0707-727667
→ *visingsocykeluthyrning.se*
→ *Instagram: @visingsocykeluthyrning*

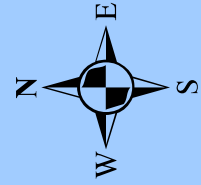
Ta en tur med öns populära hästskjutisar, **Remmalagen**. Utgår från hamnen, olika rutter att välja.
→ *visingsoremmalag.se*

Ta en runda med **Visingsötåget!**
→ *leklandetvisingso.se*

47 **Leklandets cykeluthyrning**. Cyklar, tandemcyklar, lådcyklar, familjecyklar och golfbilar. Tfn 0721-73 50 00.
→ *leklandetvisingso.se*

48 **Leklandet / Folkparken Ekiunden**. Hoppborgar och Äventyrsopk med Visingsöema, Eltblår, 4-hjulig MC, Karusell, Evenemang, kiosk och fika. Tfn 0721-73 50 00.
→ *leklandetvisingso.se*

49 **Servicestation**. Pumpa cykeln, enklare verktyg finns samt automat med dricka och godis.
→ *leklandetvisingso.se*

53 **Restaurang Framnäs**. Frukost, lunch, fika, middag, catering, pub och bar. Öppet året runt.
→ *visingso.se*

54 **Visingsö Hotell & Konferens**. Hotell och B&B, cykeluthyrning, försäljning av glass, godis och Visingsö-souvenirer. Öppet året runt. Tfn 0390-566 00.
→ *visingso.se*

55 **Visingsö Vandrarhem**. Vandrarhemsboende och B&B. Går att boka året runt. Tfn 0390-401 91.
→ *visingsovandrarhem.se*

56 **S T E N**. En butik i gamla verkstaden med inredning, växter, kläder m.m. Öppettider och inspiration på:
→ *Instagram: Stenvisingso*

57 **Coop Nära**. Öppet dagligen 7-22. Ömbud för Systembolaget, PostNord, Svenska spel och Apoteket. Bensinstation.
→ *coop.se/visingso*

58

59 **Talay Thai**. Genuin thaimat toppad med massor av kärlek, uteservering och fullständiga rättigheter. Tfn 0760-83 72 39.
→ *talaythai.se*

60 **Visingsstugorna**. Övernattningsstugor. Tfn 0390-406 88.
→ *visingso.nu*

61 **Hostel Gyllene Knorren**. Boende i lantlig miljö med kvällsso. Tfn 036-29 91 211.
→ *gyllene-knorren.se*

62 **Svensgårdens Gårdsbutik & Bonnakafé / Visingsö konfektyrer**. Hembakad oskaka och matpaj, öl och vinrättigheter. Choklad formad efter historiskt Visingsö-motiv. Tfn 0703-10 40 90.
→ *svensgarden.se*
→ *visingskonfektyrer.se*

63 **Visingsö Pensionat**. Servering av smårätter, varmrätter, råkmacka och fikabröd. Härlig stor trädgård med lekplats. Fullständiga rättigheter. Rum uthyres. Tfn 0390-401 69.
→ *visingspensionat.se*

64 **Pernillas Smycken & Inredning**. Handgjorda silversmycken, presenter och ljus mm.
→ *pernilla-bengtsson.se*

65 **Visingsborgs Trädgårdscafé**. Trädgårdscafé och gårdsbutik. En underbar oas med anor från 1600-talet.
→ *visingsborgstradgard.se*
→ *Instagram: @visingsborgstradgard*

66 **Glasshuset**. Glassbuffé, lättare luncher, hamburgare, korv, kaffe m.m.
→ *glasshusetvisingso.se*

67 **Visingsö Ställplats**. Fina ställplatser i ekskogen på Visingsö med utsikt över hamnen och Vättern. El på varje plats, tömningsstation, vatten samt toaletter. Boka plats på:
→ *visingsostallplats.se*

68 **Restaurang Solbacken**. KRAV-certifierad restaurang, à la Carte, pizza och café. Uteservering med utsikt över Vättern. Mat för alla! Fullständiga rättigheter med bland annat vårt eget öl.
→ *restaurang-solbacken.se*

69 **Fiskbodens gårdsbutik & restaurang**. KRAV-certifierade råvaror från Bengtsgården, Visingsö. Servering och försäljning av rökt fisk, picknick-korg m.m. Öl- och vinrättigheter.
→ *bengtsgården.se*

70 **Persgården**. KRAV-certifierad gårdsbutik, myslifabrik & café med bedärande utsikt. Härligt utbud av ekologiska produkter samt egen honung.
→ *persgardensekologiska.se*
→ *Instagram: persgardensekologiska*

71 **Visingsö Alpacka & gårdsbutik**. Gårdsasiatari och Trekking. Gårdsbutiken har Alpackagarn och diverse hantverksprodukter.
→ *Facebook: Visingsö Alpacka*

42 På den här platsen äger **Visingsös Tornerspel** rum varje år i augusti.
→ *visingsotornerspel.se*

43 **Start för promenadslingor**. Centralslingan 3,8 km röd. Sydslingan 6,4 km gul. Nordslingan 7,2 km grön.

44 **Visingsö Cykeluthyrning**. Hyr din cykel hos oss. Hejala cyklar och tillbehör.
Tfn 0707-727667
→ *visingsocykeluthyrning.se*
→ *Instagram: @visingsocykeluthyrning*

Ta en tur med öns populära hästskjutisar, **Remmalagen**. Utgår från hamnen, olika rutter att välja.
→ *visingsoremmalag.se*

Ta en runda med **Visingsötåget!**
→ *leklandetvisingso.se*

47 **Leklandets cykeluthyrning**. Cyklar, tandemcyklar, lådcyklar, familjecyklar och golfbilar. Tfn 0721-73 50 00.
→ *leklandetvisingso.se*

48 **Leklandet / Folkparken Ekiunden**. Hoppborgar och Äventyrsopk med Visingsöema, Eltblår, 4-hjulig MC, Karusell, Evenemang, kiosk och fika. Tfn 0721-73 50 00.
→ *leklandetvisingso.se*

49 **Servicestation**. Pumpa cykeln, enklare verktyg finns samt automat med dricka och godis.
→ *leklandetvisingso.se*

Äta, bo och handla

Informationen gäller sommarhalvåret. För information om vinterhalvåret kontakta respektive anläggning.

50 **Solrosen Butik & Fik**. Servering av hembakat och hemgjord gräddglass. Försäljning av egna produkter.
→ *Instagram: Solrosen Visingsö*

51 **STORTMODE.se**. Kläder i stl 42-56 ADIA, Carmakoma, Emmy, mat, no Secret och Zizi mm. Även näbutik. Tfn 0702-85 70 49.
→ *stortmode.se*

52 **Tempelgården**. Övernatta i gamla, små och mysiga stugor som Visingsö-konstnären Olle Krantz hämtat från olika delar av Visingsö och byggt upp på Tempelgården. Naturskön lugn miljö med utsikt. Enklare café.
→ *tempelgården.se*

Teckenförklaring

Centralislingan

Sydslingan

Nordslingan

Slig

Vättern-Sommenleden

Elljusspår

→ *visingsohembygdsgforening.com*

25 **Bastan** i Nås är byggd under mitten av 1800-talet. Här torkades lin till textilier och kom till öl. Öppettider se:

→ *visingsohembygdsgforening.com*

26 **Nås slottsruin** är resterna av Sveriges äldsta och första riksborg. Härifrån styrdes Sverige under medeltiden. 1318 brändes borgen och delar av den har med tiden rasat ner i Vättern.